

Μὴ τὴν γαλήνην σὺ ποθῆς τοῦ στήθους τῆς μητρός σου; ...

Πότε κοσμεῖ τ' ὠχρόλευκον τὴν νεαρὰν παρθένον; ...

Μὴ μελαγχόλει, μὴ κρατῆς τὸ πρόσωπον ὀλιμμένον!

Τί ἔχεις, κόρη γλυκερά, καὶ τόσον συλλογεῖσαι;

Τίς λογισμὸς τὸ πνεῦμά σου ταράττει καὶ λυπεῖσαι;

Μὴ εἰς αὐτὰ τὰ μάταια ὁ νοῦς σου περιστρέφῃ,

Καὶ πόρους ἢ καρδίᾳ σου ἐντὸς τῆς μόνον στέφῃ;

Μὴ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον μας ἐλπίδα σὺ δὲν ἔχῃς;

Καὶ μὲ ἀγγέλους θυμῆς καὶ μὲ ἀγγέλους τρέχῃς;

ὦ! μὴ κρατῆς τὸ πρόσωπον τόσον ἀπηλπισμένον;

Πότε κοσμεῖ τ' ὠχρόλευκον τὴν νεαρὰν παρθένον;

Ἡῶς τὰς σκέψεις σου αὐτὰς τοῦ παραδείσου πλάσμα,

ὦ! λάβε τὴν κιθάραν σου καὶ ψάλε γλυκὺ ᾄσμα,

Ἀδὲ τὰ πρῶτα χρώματα, τὴν πρώτην καλλονὴν σου,

Καὶ μὴ λυπήσῃς κ' ἔγειρε τώρα τὴν κεφαλὴν σου!

Στολίσου σὺ μὲ στέφνῃς, μὲ νάρκισσον, μὲ ῥόδα,

Καὶ τρέξ' εἰς κήπους εὐχάρια μ' ἀγάλλοντα τὸν πόδα!

Λύπαι καὶ θλίψεις πάντοτε εἰς σέ ἄ; ἦναι ξένη,

Μὴ μελαγχόλ' εὐφράνῃται, καλλιπρεπὴς παρθένη!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ι. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥΣ.

Η Κ. ΡΙΣΤΟΡΗ

ΚΑΙ Η ΜΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΓΟΥΝΕ.

(Συνέχεια ἀπὸ φυλλ. 50 καὶ τέλος.)

ΤΟΙΑΤΤΗ εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς κ. Ριστόρη διδασθεῖσα Μήδεια ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ χαρακτήρ τῆς Μήδειας εἶναι ἀληθὲς ζηλοτύπου γυναικὸς τύπος. Ἡ μητρικὴ στοργὴ εἶναι ἰσχυρὰ ἐν τῇ ψυχῇ της, ἀλλ' ἡ ζηλοτυπία εἶναι μανία ἥτις κατασκοτίζει τὸ λογικόν, καὶ ἀποπνίγει πᾶν τρυφερόν αἰσθημα. Ἐπὶ πολὺ ἡ δυστυχὴς αὕτη γυνὴ ταλαντεύεται, καὶ ἡ μεταξὺ στοργῆς καὶ μίσους πάλιν, ἡ γενομένη ἐντὸς τῆς καρδίας της ἐπὶ πολὺ μένει ἀμφιβέβητος. Ἀμφοτέρω τὰ αἰσθήματα ταῦτα νικῶσι καὶ νικῶνται ἀλλήλοδιαδόχως, τὸ δὲ δυστυχὲς ἔρμαιον τῶν παθῶν τούτων, ἡ Μήδεια, τρίς ἀποφασίζει νὰ θανατώσῃ τὰ τέκνα της καὶ τρίς ἐγκαταλείπει τὴν ἀπόφασίν της ταύτην. Καὶ ὅμως, καὶ ἄκουσα σχεδὸν, ὡς ὑπὸ σκληρᾶς τιμῆς εἰμαρμένης φέρεται ἀπαισίως εἰς τὸ κακούργημα καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἀπόφασις τοῦ νὰ φύγῃ μετ' αὐτῶν εἶχεν ὑπερνικήσῃ πᾶσαν ἄλλην. Ἡ προδιάθεσις ὑπῆρχε, τὸ ἔγκλημα εἶχε λάβει, κατὰ τινὰ τρόπον, κατοχὴν εἰς τὴν καρδίαν της, ἀλλ' ἡ χεὶρ ἀπεποιεῖτο τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Ἡ χεὶρ ὑπήκουσεν ὅτε ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων τῇ κατέδειξεν ἀναγκάσιον τὸν θάνατον τῶν τέκνων της.

Ἡ τραγωδία τοῦ γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Legouvé εἶναι κατὰ πολλὰ ὁμοία τῆς τοῦ Εὐριπίδου. Ὁ νεώτερος ποιητὴς διεσκεύασε τὸ δράμα τοῦ ἐπὶ τῇ βράσει ἐκείνου, ἀλλ' ἔδωκεν εἰς αὐτὸ πλεότερον ἐνδιαφέρον, διασκευάσας τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ τὸ δραματικώτερον. Ὁ μεταξὺ Κρέουσας καὶ Μήδειας διάλογος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκάστη ἐκθέτει τὸν ἑρωτὰ της καὶ ἀναγνωρίζουσιν ἀλλήλας, ὡς καὶ ἡ σκηνὴ καθ' ἣν ἡ Μήδεια ἀδυνατεῖ νὰ ἐκλέξῃ ποῖον τῶν υἱῶν της νὰ λάβῃ καὶ νὰ φύγῃ, δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Μήδειᾳ τοῦ Εὐριπίδου. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ ἡ Γλαύκη, ἥτις εἶναι ἡ Κρέουσα τοῦ κ. Legouvé, οὐδόλως παρουσιάζεται εἰς τὴν σκηνήν, ὁ δὲ θεατὴς οὐδὲν ἄλλο γινώσκει περὶ αὐτῆς ἢ ὅ,τι παρὰ τοῦ ἀγγέλου μανθάνει, τὸν ὁδονηρόν δηλαδὴ θάνατον ὃν ὑπέστη αὕτη ἄμα ἐνδουθεῖσα τὸν μαγικὸν τῆς Μήδειας πέπλον. Ἐν τῇ τραγωδίᾳ τοῦ Legouvé ἡ κόρη τοῦ Κρέοντος παρουσιάζεται πολλάκις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἄθῳα νεανίς καὶ ἐξηγουμένη ἐλλήνως, ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὸ παράφορον πάθος καὶ τὴν ἀγρίαν ζηλοτυπίαν τῆς βαρβάρου Κολχίδος. Αὕτη ἀγαπᾷ μὲν τὸν Ἰάσονα, ἀλλὰ συμπονεῖ καὶ τὴν Μήδειαν, καὶ συνάμα δεικνύει μητρικὴν στοργὴν εἰς τὰ τέκνα τῆς ἀντιζήλου της.

Ἡ ἀντίθεσις τῶν δύο τούτων γυναικείων χαρακτήρων εἶναι τι ὠραῖον καὶ ὑψηλόν εἶναι ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς ἀντιτασσόμενος πρὸς τὴν βαρβαρότητα τῆς Ἀσίας.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ χαρακτήρ τῆς Μήδειας τοῦ Legouvé εἶναι ὅπως οὖν ἡπιώτερος ἐκείνου τῆς τοῦ Εὐριπίδου. Ἡ Μήδεια τοῦ Legouvé κατὰ τινὰ στιγμὴν ἀποπειρᾶται εἰ δυνατόν νὰ κάμψῃ τὴν ἀντιζήλον αὐτῆς καὶ τῇ παραχωρήσῃ τὸν Ἰάσονα, τοῦτο δὲ μὴ ἐπιτυχοῦσα τρέπεται εἰς τὰς περὶ ἐκδικήσεως ἰδέας της. Ἡ Μήδεια τοῦ Εὐριπίδου οὐδὲν τοιοῦτον ἀποπειρᾶται αὕτη οὐχὶ μόνον ἀποφασίζει νὰ θανατώσῃ καὶ τὴν Κρέουσαν καὶ τὸν πατέρα της, καὶ τὰ ἴδια αὐτῆς τέκνα, ὅπως τιμωρήσῃ τὸν Ἰάσονα, ἀλλὰ φροντίζει, μετὰ προνοίας ἐμφανιούσης βαρβαρὸν κακοθήειαν, καὶ περὶ τῆς φυγῆς καὶ σωτηρίας της. Τὸ ἔγκλημα τότε ἀποφασίζεται ἐντὸς τῆς ψυχῆς της, ὅτε ἡ γυνὴ αὕτη συνομολογεῖ νέους μετὰ τοῦ Αἰγέως γάμους, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν ἔνορκον ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ δεχθῇ αὐτὴν ἐν τῷ κράτει του. Ἡ τοῦ Εὐριπίδου Μήδεια ἔχει χαρακτῆρα ἀληθῶς ἀγρίον, καὶ πᾶς τις πείθεται ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἀνετράφη ἀληθῶς εἰς τοὺς ἀγρίους τῆς Κολχίδος δρυμούς. Ἡ τοῦ κ. Legouvé

εἶναι ἐπίσης ζηλότυπος, ἐπίσης ἐκδικητικὴ, εἶναι ὁμως μᾶλλον πολιτισμένη, διὰ τοῦτο οὐδὲ μετὰ τὴν σφαγίαν τῶν τέκνων της μένει ἐν τῇ σκηνῇ ὅπως διὰ μακρῶν ἀνθυβρισθῇ μετὰ τοῦ Ἰάσονος, ὡς πράττει ἡ τοῦ Εὐριπίδου, ἥτις, καὶ μετὰ τὸ ἔγκλημα, χαιρεκάκως ἀναφέρει καὶ πάλιν τὸν μετὰ τοῦ Αἰγέως γάμον της καὶ περιπαίζει τὸν δυστυχῆ πατέρα λέγουσα πρὸς αὐτόν.

Τί τάς δε κινεῖς κἀναμοχλεύεις πύλας
Νεκροῦς ἐρευνῶν κἀμὲ τὴν εἰργασμένην;
Παῦσαι πόνου τοῦδε! εἰδ' ἐμοῦ χρεῖαν ἔχεις,
λέγ' εἴτι βούλει, χειρὶ δ' οὐ ψεύσεις ποτέ!

Ἡ Μήδεια τοῦ Legouvé ἐν μόνον. Σὺ! τῷ λέγει, καὶ ἡ λέξις αὕτη εἶναι ἡ τελευταία τοῦ δράματος.

Τέλος, ἡ Μήδεια τοῦ Legouvé εἶναι γυνὴ κατεχομένη ὑπὸ ἰσχυρῶν παθῶν. ἀλλὰ γυνὴ ἀείποτε τοῦ 49 αἰῶνος. Ἡ τοῦ Εὐριπίδου ἔχει ἴσως χαρακτηρησάμενον πρὸς τὴν φύσιν μιᾶς ἀγρίας καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς παραδόσεως περιγραφομένην μάγισσαν, ἀλλ' ὁ θεατὴς συγχωρεῖ εὐκολώτερον τὸ ἔγκλημα τῆς Μήδειας τοῦ Legouvé, καὶ ἄκων δὲ αἰσθάνεται πλειοτέραν δι' αὐτὴν συμπάθειαν.

Ἀλλ' εἰ καὶ τοιαῦται αἱ μεταξὺ τῶν δύο δραμάτων διαφοραὶ, ἐν πολλοῖς ὁμως ἐφάπτονται κατὰ τὴν φύσιν, καὶ μάλιστα εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἡρώϊνης τοῦ δράματος, ὡς δηλοῦται ἐν τοῖς ἐπομένοις χωρίοις. Ἐν τῷ Εὐριπίδῳ δράματι, ἅμα ἐμφανιζομένη ἐν τῇ σκηνῇ ἡ Μήδεια ἐκπέμπει τὰς ἐπομένους φρικώδεις ἀράς.

ὦ κατάρτοι.»

Παῖδες ὀλοισθε στυγεράς μητρός.
σὺν πατρὶ, καὶ πᾶς δόμος ἔρροι,
ὡς παρὰ Legouvé,

Je -veux que ce Jason, et Creuse et son père,
Mes fils même! . . . (1)

Ἡ Μήδεια πρὸς ἀμφοτέροις τοῖς δράμασιν αἰτεῖ τὸν Κρέοντα νὰ μείνῃ ἐν Κορίνθῳ μίαν ἔτι ἡμέραν ὅπως προπαρασκευάσῃ δῆθεν τὰ τοῖς ὁδοιπορίας καὶ τὰ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων της. Καὶ ἡ μὲν τοῦ Εὐριπίδου οὕτω πως λαλεῖ.

Μίαν με μείναι τὴν δ' ἔασον ἡμέραν
καὶ ξυμπερᾶναι φροντὶδ' ἡ φρεζούμεθα
παισὶν τ' ἀφορμὴν τοῖς ἐμοῖς. . .

Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ παρὰ τῷ Γάλλῳ ποιητῇ.

Un Jour, un seul Jour pour chercher un sou-

(1) ἀναγρόμενον ἐνταῦθα τὸ γαλλικὸν κείμενον ὅπως δεῖ-
ξωμεν τὴν ἀμεσον σχέσιν τῶν ἀναφερομένων χωρίων.

tien, un refuge à mes fils! (Σκηνὴ ζ'. πρᾶ-
ξις Β'.)

Ἀλλ' εἰς τὰ ἐπόμενα χωρία ἡ μίμησις ὑπάρχει καταφανεστέρα. Ἡ Μήδεια σκέπτεται ἐν νῷ ποῖον θάνατον νὰ ἐκλέξῃ πρὸς τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς.

Πολλὰς δ' ἔχουσα θανασίμους αὐτοῖς ὁδοῦς,
οὐκ οἶδ' ὁποῖα πρῶτον ἐγχειρῶ, φίλαι,
Πότερον, ὑφάψω δῶμα νυμφικὸν πυρὶ
ἢ θηκτὸν ὧσα φάσγανον δι' ἥπατος,
σιγῇ δόμους εἰσβάς' ἐν' ἔστρωται λέχος.

κράτιστα τὴν εὐθείαν, ἢ πεφύκαμεν
σοφαὶ μάλιστα, φαρμάκοις αὐτοὺς ἐλεῖν.

Ἰπ' ὄφιν τοῦ ἀναγνώστου παραθέτομεν τοὺς ἀναλόγους στίχους τοῦ Legouvé ἡ Μήδεια σκέπτεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Comment la frapperai-je!
Quelle arme! Le poison!.. elle peut voir la piege!
Le poignard! . . C' est plus sur. le coeur guide les
(coups.

Et du poison, d' ailleurs mon bras serait jaloux ..

Καὶ ὅτε ἀκολούθως, ἐλέγχουσα τὸν Ἰάσονα, ἀναφέρει τὰ ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπραξε, καὶ τῷ παρρηθεῖ ὅτι οὐδαμοῦ γῆς δύναται νὰ εὕρῃ ἄστυον, προφέρει τοὺς ἐπομένους στίχους.

Νῦν, ποῖ τράπωμαι; πότερα πρὸς πατρός δόμους
οὓς σοι προδοῦσα καὶ πάτρην ἀφικόμεν;
Ἡ πρὸς ταλαίνας Πελοιάδας; καλῶς γ' ἂν οὖν
δέξαιντό μ' οἴκους ὧν πατέρα κατέκτανον.

Τούτους οὕτω πως μεταφράζει ὁ κ. Legouvé
Où me conduira-t on; Il est bon qu'on s'entende-
Est—ce auprès de mon père, et sur ces heureux bords
Dont j'ai ravi pour vous les celestes trésors!
Est—ce sur le Phagase, aux remparts de Méthone
Dont le roi fut tué pour vous donner un trône!

(Πρᾶξις Β'. Σκηνὴ Γ'.)

Τελευταῖον ἡ Μήδεια τοῦ Εὐριπίδου, μαθοῦσα παρὰ τοῦ παιδαγωγοῦ ὅτι ἡ Γλαύκη ἐδέξατο τὰ δῶρα αὐτῇ ἐπεμψε, καὶ θεωροῦσα ἑαυτὴν ἡναγκα-
σμένην νὰ προβῇ εἰς τὸν θάνατον τῶν τέκνων
της, ταλαντεύεται ἐπὶ πολὺ προσβλέπουσα δὲ τὰ
δυστυχῆ ἐκεῖνα, μετὰ μητρικῆς περιπαθείας λέγει
τὰ ἀκόλουθα,

Φεῦ φεῦ! τί προσδέρκεσθέ μ' ὄμμασιν, τέκνα;
Τί προσγελάτε τὸν πανύστατον γέλων;
Αἰ αἰ! τί δράσω; καρδίᾳ γὰρ οἴχεται,
γυναῖκες, ὄμμα φαιδρὸν ὡς εἶδον τέκνων.
Οὐκ' ἂν δυνάμην χαιρέτω βουλευόμενα
τὰ πρόσθεν' ἄξω παῖδας ἐκ γαίης ἐμούς.

Τί δέ! με πατέρα τῶν δε τοῖς τούτων κακοῖς
 Λυποῦσαν αὐτὴν δις τόσα κτᾶσθαι κακὰ;
 Οὐ δὴτ' ἔγωγε! χαίρετω βουλευόμενα.

Ἰδοὺ οἱ ἀνάλογοι τοῦ γάλλου ποιητοῦ
 Leur main! leur douce main! . C'est elle . . elle
 (me touche,

Je sens! je sens mon coeur defaillir... et ma bouche.
 Ma bouche . . malgré moi . . se penche vers la
 (leur!

Avant de les frapper.. Non! c'est trop de douleur!
 Loin de moi, noirs desseins! loin de moi, haine
 (impure!

Faut-il me torturer pour punir un parjure;
 Venez! venez, enfants! . . je pardonne! . . en
 (mes bras.

Δίδοντες πέρας εἰς τὴν ἀναιτέρω διατριβὴν,
 δὲν εἶναι ἴσως ὅλως περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν καί
 τι γεγονὸς ὅπερ συνήνησεν οὕτως εἰπεῖν τὴν τύ-
 χην τῆς τραγωδίας τοῦ κ. Legouvé μετὰ τῆς τύ-
 χης τῆς κ. Ριστόρη. Τὴν τραγωδίαν ταύτην εἴ-
 χε γράψαι γαλλιστὶ ὁ κ. Legouvé ἐπίτηδες διὰ
 τὴν βασιλεύουσαν τότε ἐπὶ τῆς γαλλικῆς σκηνῆς
 δεσποινίδα Ῥαχὴλ. Ἡ ἰδιότροπος ἐκείνη τραγω-
 δὸς ἀπεποιήθη πεισματωδῶς νὰ διδάξῃ αὐτὴν ἐν
 τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ, ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐκίνησε
 δίκην κατ' αὐτῆς, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἡ
 δεσποινὶς Ῥαχὴλ κατεδικάσθη ν' ἀποζημιώσῃ
 χρηματικῶς τὸν κ. Legouvé, ὅστις παρεχώρησε
 τὴν χρηματικὴν ταύτην ἀποζημιώσιν εἰς ὄφελος
 τῆς ἐταιρίας τῶν φιλολόγων καὶ τῆς τῶν δραμα-
 τικῶν ποιητῶν. Τότε λοιπὸν προσεκλήθη εἰς Πα-
 ρισίους ἡ Ἰταλὶς κ. Ριστόρη, καὶ ἡ ὑπ' αὐτῆς Ἰτα-
 λιστὶ διδασκάλισσα Μῆδεια ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ
 τῷ 1856, ἐπέτυχε θαυμασίως. Ἐκτοτε ἡ κ. Ρι-
 στόρη ἐδίδαξεν αὐτὴν εἰς τὰ θέατρα ἀπασῶν τῶν
 εὐρωπαϊκῶν μητροπόλεων μετ' ἴσης ἐπιτυχίας,
 ἀπικνυομένη ἐπευφημουμένη καὶ χειροκροτουμένη.
 Ἡ κ. Ριστόρη εὐρίσκεται ἤδη εἰς Παρίσιους, ὅπου
 προσεκλήθη ἵνα διδάξῃ ἐν τῷ Γαλλικῷ θεάτρῳ,
 νῶτα τὸν τι δρᾶμα, ἔργον τοῦ ἰδίου κ. Legouvé
 Αἱ δύο βασίλισσαι ἐπιγραφόμενον. Ἀναμφιβόλως
 ἡ μεγάλη, ἡ μοιραδικὴ τραγωδὸς, ὡς ὁ Jules
 Janin καλεῖ αὐτὴν, θέλει ἐπισύρει καὶ πάλιν, ἐν
 τῷ νέῳ τούτῳ ἄγῳνι, τοὺς ἐπαίνους τοῦ φιλοκά-
 λου παρισιανοῦ κοινοῦ.

Γ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ.

ΠΕΡΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.

ΕΝ ΤΙΝΙ τῶν προηγηθέντων φυλλαδίων τῆς Χρυ-
 σαλλίδος ποιήσαντες λόγον περὶ τῆς ὕλης, ἐπὶ

τῆς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἔγραφον, νομίζομεν εὐκαι-
 ρον νὰ πραγματευθῶμεν σήμερον ἐν ὀλίγοις περὶ
 τῶν βιβλιοθηκῶν, δηλαδὴ περὶ τῆς ἐποχῆς καθ'
 ἣν ἐγένετο ἀρχὴ νὰ συλλέγωνται καὶ νὰ φυλάσ-
 σωνται τὰ ἐπὶ παπύρου, περγαμηνῶν καὶ χάρτου
 συγγράμματα τῶν ἀρχαίων.

Πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ παπύρου καὶ τῆς περ-
 γαμνῆς, ὡς εἶδομεν, βιβλία δὲν ὑπῆρχον, ἐπομέ-
 νως οὐδὲ βιβλιοθήκαι, ἐκτὸς μικρῶν τινῶν συλλο-
 γῶν ἐκ ξυλίνων καὶ μολυβδίνων πινάκων φυλαττο-
 μένων παρὰ τοῖς Ἑβραίοις. Ἀλλ' ἀφ' οὗτου ἐβελτιώθη
 ὁπωσοῦν ἡ γραφικὴ τέχνη τὰ βιβλία ἐπολλαπλα-
 σιάσθησαν καὶ διηγέρθη ἡ ἄμιλλα πρὸς τὸ συγ-
 γράφειν. Ἐπομένως ὅτε μὲν ἡ περιέργεια, ὅτε δὲ
 ἡ ἐπιθυμία τῆς μαθήσεως παρέσχον ἀφορμὴν εἰς
 τὴν συλλογὴν τῶν βιβλίων εἰς βιβλιοθήκας.

Ἡ πρώτη ὁπωσοῦν λόγου ἀξία βιβλιοθήκη ἀπο-
 δίδεται εἰς τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου Ὀσμανδιαν,
 ὅστις κατεσκεύασεν αὐτὴν πολυτελῆ ἐν Μέμφιδι,
 καὶ ἐπέγραψε τὴν προσφυᾶ ἐπιγραφὴν «Ψυχῆς
 ἱατρεῖον», ἀλλὰ καθ'αὐτὸ βιβλιοθήκην πλουσίαν
 συνέστησεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πτολεμαῖος ὁ Σω-
 τὴρ καὶ οἱ τούτου ἀπόγονοι. Ὁ φιλόμουσος
 οὗτος ἡγεμὼν, καθὰ ἴστωρεϊ ὁ Ἐπιφάνιος, ἐπεφόρ-
 τισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα ν' ἀγοράζῃ ὅπουδῆ-
 ποτε καὶ οἰαδήποτε συγγράμματα ἀνευρίσκει,
 ἔγραψε δὲ ταῦτο χρόνως πρὸς τοὺς βασιλεῖς καὶ πα-
 ρεκάλεσεν αὐτοὺς θερμῶς νὰ τῷ ἀποστείλωσιν ὅσα
 συγγράμματα ποιητῶν, λογογράφων, ῥητόρων,
 σοφιστῶν καὶ ἱατρῶν εὐρίσκονται παρ' αὐτοῖς. Αἱ
 βιβλιοθήκαι τῆς Ἀλεξανδρείας τρεῖς τὸν ἀριθμὸν
 Βρούχειον, Σεράπειον καὶ Σεβαστεῖον, ἐπὶ τῶν
 Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων περιεῖχον 700,000 τό-
 μους περίπου, 200 δὲ χιλιάδας περιεῖχεν ἡ
 βιβλιοθήκη τοῦ βασιλέως τῆς Περγᾶμου Εὐμένους
 υἱοῦ Ἀττάλου τοῦ Α' (200 π. Χ.).

Ἡ μία τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπυρ-
 πολήθη σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου, ὅτε ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ
 κατέκαυσε τὸν ἐν τῷ λιμένι στόλον καὶ ἐκείθεν ἡ
 πυρκαϊὰ μετεδόθη καὶ εἰς τὴν πόλιν· οὐχ ἥττον
 ὅμως ἐκ τῶν διασωθέντων λειψάνων συνέστη μετ'
 οὐ πολὺ νέα βιβλιοθήκη, ἐπικυζηθείσα καὶ πλουτι-
 σθεῖσα ἐπὶ τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας, εἰς ἣν χα-
 ριζόμενος ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Ἀντώνιος ὁ Σου-
 πέρβος ἐδωρήσατο τὴν τοῦ Εὐμένους ἀρπάζας
 αὐτὴν ἐκ Περγᾶμου.

Τέλος ὅμως ἀφοῦ πολλὰς ἀρπαγὰς ὑπέστη αὕτη
 παρὰ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, κατεστράφη ἐν-
 τελῶς διὰ τοῦ πυρὸς, ἁλωθείσης τῆς Ἀλεξανδρείας